

Elmulhatatlan!

Alkalmi költemény a gyakorlóiskola fennállásának 25 éves ünnepére.

SZEMÉLYEK:

A tudás.
A tantárgyak személyesítői.
A tanuló ifjúság.

Tudás.

Kik ünnepelni jöttök hajlokomba,
Köszöntelek, tisztelt vendégeim.
E ház az én szerette műhelyem,
A melynek égő oltára körül
Az ifjúságnak lelke ébredsz.
Nevem: Tudás. És hittel és erkölccsel
Karöltve: szívemesség a nevem.
Nem számot adni: ünnepelni jöttem
S körömben mindazok, a kiknek itt
Egy-egy nem alvó oltár lángja ég.
Elé tehát. Kik vagytok? Szóljatok.

Hittudomány.

A kezdet és a vég. Alfa s omega.
Isten nevében kezdjük a tudást
S az ő oltára zsámolyánál állunk
Mikor bevégezők a munka teljét.

Magyar nyelv.

Édes, imádott szép hazánknak nyelvét
És irodalmát képviselve szólok.
Van-e, a mit jobban szerethetünk?
Van-e, mi jobban dobogtatja szívünk
Mint ez — s e testvér — a történelem!?

Történelem.

De nemcsak a világ története,
De nemzetünké, a mely bár szerény,
Nekünk egész világunk, büszkeségünk.
Az ősök képe, a mult és jelen
Hajlik fölénk és vérrel és babérral
Meggasztelt szobraiknál lelkünk mélyén
Fölzendül a »Hazádnak rendületlenül!«

Latin nyelv.

Vergilius s Horác s aranyvilága,
A Tacitus s a Cicero aczél-
Nyelvének tudománya vagyok én.
E nyelven szóltak törvénytalkotó
Nagy őseink, bár magyarul éreztek;
E nyelven szólt a világ tudománya,
Midőn egymással közlé tetteit!

Görög nyelv.

Homérosz, Sappho, Pindaros daloltak
Az én szép nyelvemen, Herodotosz

És Thukydidesz irta történelmét,
Aischylosz és Szofoklész s Euripidesz
Szivrengető drámáit! Most, a mult
Aranyvilága festi klasszikus
Vonásaimat, s mosolyom aranyozza,
Könnyen megedzi ifjak szellemét!

Mennyiségtudomány.

A számok igazsága vagyok én.
A kor zenéje, száraz egyszeregy,
A mely testvérem igazságait
Apró betű-kavicssal támogatja.
De e kavicsból várfal épül s rajta
A társaság törvénye nyugoszik
És bizton áll ipar s kereskedés.

Méréstudomány.

E testvér én vagyok. Földet s eget
Beér a körző elképzelt sugára.
Nem aranyos, de örökös sugár,
Lábunk alatt a föld, fejünk felett
Az ég az én nem látható vonásim
Hálóját viseli. — A sziklaszárnyú
Gőzparipák, kékfényű villamosság,
Vizeknek útja mind az én pályámon,
Czirkalmaim s tervem nyomán halad.
Csak egyet, — egyet sohsem mérhetek meg,
Isten s a természet örök hatalmát
S az ifjak lángoló lelkesedését,
A melylyel hazát, nemzetet, királyt
S minden nemest s nagyot szeretni fognak!

Tudás.

Imé. Ezek fáklyája lángol itt —
És most elő, lelkes, ifjú sereg,
Mely a nemes czélok felé törekszel!

Első ifjú.

Mi kezdjük a tudás göröngyös útját
Taposni. A mi lelkünk illetlen,
Mint a tavasz-mező és esdve várjuk
A tudomány termelő harmatát.

Második ifjú.

Mi folytatjuk. Erősbült lelkeinkkel
Már látni kezdünk. Erős akarat
És szorgalom vezérel majd tovább.

Harmadik ifjú.

A czél még messze, — de nem csüggedünk.
Mi látni kezdjük már a czélt s feléje
Nem tűnő szent iparkodás vezet.

Negyedik ifjú.

S mi a határon állunk, végezők
Az iskolát — s fegyverzett lelkeinkkel
Az egyetemnek kapuját keressük.
Egy nagy életre nyertünk alapot
S hálánk, örök zálogként, itt marad!

Tudás.

Mily szép sereg, — mily szent czél, mily nemes
Erő! — S ez mind hódolva gyűl itt egybe
A nagy jövőnek szentelt lépcsőjén.
S huszonöt éves mult zárókövével.
Lelkünk magasra felemelkedik,
Mikor a mult alakjait tekinti,
S könyes szemekkel függ ifjú szemünk
A »Búcsú« költőjének szent alakján,
Ki alkotá oltáraink alapját,
Kinek az eszme lelki gyermeke!
Eötvös, — Trefort! Megáldott, nagy nevek
És sorban mindazok, kik alkotását
Buzgó karokkal eddig építék!
S a ki jelenben ül, méltó utódként
Eötvös helyén, tisztelt s áldott legyen!
Nevét történelem jegyezte föl
S a hálás ifjúság vése szívébe, —
Mivel lánglelke áldó erejét,
Munkás kezének művét érezé!
...S kulcsolt kezekkel kér áldást ez ifjú
Lelkes sereg — azok, kik oktatának
S a kik e hasznos oktatást vevék,
Ifjú tanárok s ifjú tanítványok —
Bartal fejére, Wolf György homlokára
S azokra mind, kik munkatársaik,
S ezek segítő jobbjai valának.
Kiket az élet gyászos véghatárán
Elszólított a sors: pihenjenek
Megáldva... és munkáljanak az élők,
Mert bennük él a lelkes ifjúság,
Mert bennük él jövőben a haza.
S te, magyaroknak Istene, te halld meg
Ifjú sergünk ajkáról az imát,
A mely hazáért, királyért fakad.
Te lelkesíts törekvő ifjakat!
Tanárainkat s lelkünk erejét
Te tartsd meg Isten, te áldd meg, te véd!
Aczélován a lelket és a kart!
Fohászuk: Isten, áldd meg a magyart!

(A Himnusz éneklék.)

Váradi Antal.